

2000.

I. 3. A SZEF elnöke közleményben utasította vissza Járai Zsigmond pénzügyminiszter a Világgazdaság 1999. december 30-ai számában megjelent interjújának a közszféra bérügyeivel foglalkozó részét. A miniszter kijelentette: “A kormány a bértárgyalásokon olyan szakszervezetekkel tárgyal, amelyek sohasem tartották be az érdekegyeztető tanácsban megállapított béremelkedési ütemet.” Dr. Szabó Endre a közszféra szakszervezeteire vonatkozóan igaztalannak és megalapozatlannak minősítette a miniszter kijelentését. Az 1999-es bérek ügyében éppen a Pénzügyminisztérium makacs ellenállása miatt nem került sor a közszférában működő szakszervezetekkel semmiféle megállapodásra. Milyen alapon kéri hát számon Járai Zsigmond a szakszervezeten a megállapodás be nem tartását. A SZEF elnöke szerint mind itthon, mind Európában példa nélküli, hogy a pénzügyminiszter több mint másfél éves funkcionálása óta — a SZEF meghívása ellenére — egyetlen alkalommal sem találkozott a közszféra reprezentatív szakszervezeteinek képviselőivel.

I. 5. A SZEF Ügyvivő Testülete szolidaritási nyilatkozatban támogatja a vasutasok és más foglalkozási ágazatok dolgozóinak bérharcát. A nyilatkozat elfogadhatatlannak minősíti a megélhetési költségekhez és a gazdasági teljesítményekhez képest egyaránt indokolatlanul alacsony béreket, azt, hogy az egészségügyben, a közoktatásban, a kulturális és a szociális szférában alkalmazottak 42 százalékának, a kisvárosok és főként a kistelepülések közigazgatásában és az országos főhatóságok helyi kirendeltségeinél dolgozók több mint egyharmadának a keresete a szegénységi küszöb (az átlagkereset 60 százaléka) körül, vagy az alatt van. A SZEF a nyilatkozatban sürgeti, hogy a kormány vizsgálja felül eddigi bérpolitikáját, ne tartsa szegénysorban a közszolgálati munkavállalók jelentős hányadát.

I. 20. A SZEF Ügyvivő Testületének ülésén döntés született: alakuljon ad hoc bizottság a SZEF működésének átgondolására. Az erről folytatott eszmecsere után összefoglalva Szabó Endre azt ajánlotta, hogy a bizottság térjen ki a SZEF-vagyron megoszthatóságának kérdéseire, a konföderáció kapcsolatrendszerének és működési elveinek filozófiájára, valamint az optimális működés feltételeit biztosító források ügyére is. Az ad hoc bizottság vezetésére dr. Cser Ágneszt kérte fel az ÜT.

I. 22. Több országos napilapnak adott nyilatkozatban fejtette ki véleményét Szabó Endre a SZEF-kormány tárgyalások mielőbbi folytatásának szükségességéről. A SZEF — nyilatkozta a konföderáció elnöke — a középtávú megállapodástól azt várja, hogy abban a kormány garantálja az inflációkövető béremelést, és fokozatosan csökkenti a közszolgálati bérszínvonal elmaradását a versenyszféra bérátlagától.

I. 27. A SZEF Ügyvivő Testületének ülésén részt vett dr. Gógl Árpád egészségügyi miniszter, aki ismertette egészségügyi reform-koncepcióját, s válaszolt a testület tagjainak — az egészségügyben dolgozókat foglalkoztató — kérdéseire. Az elhangzottakat összefoglalva dr. Szabó Endre a SZEF határozott álláspontjaként szögezte le, hogy a tűrhetetlenül alacsony bérek jelentős emelésének helyet kell kapnia az egészségügy reformfolyamatában, különben minden reform bukásra lesz ítélve. A SZEF elnöke ezt hangsúlyozta az ülés utáni rögtönzött sajtótájékoztatóján is.

A miniszterrel folytatott eszmecsere előtt az Ügyvivő Testület a SZEF-kormány megbeszélések következő fordulójának előkészítéséről tárgyalt. A testület egyetértett azzal, hogy a SZEF tárgyaló delegációjának tagjai nem a saját szakszervezetüket,

hanem a SZEF-et képviselik a tárgyalásokon. Az esetleg létrejövő megállapodás a közsféra egészére vonatkozó és keretjelleget lehet. A tárgyalást a SZEF képviselői tárgyszerűen, konstruktívan, kulturált és felelősségteljes toleranciakészséggel folytatják, mert a SZEF-nek nagyobb érdeke fűződik a megállapodáshoz, mint a kormánynak. A megállapodást két szakértői bizottság készíti elő. A SZEF részéről a bérbizottságot Borbáth Gábor, a reformbizottságot pedig Michalkó Péter vezeti. Arra kell felkészülni, hogy — amennyiben a kormány komolyan veszi megállapodási szándékát — nehéz tárgyalások lesznek.

II. 7. A SZEF Nyugdíjas Választmányának ülésén dr. Szabó Endre tartott tájékoztatót a SZEF 2000. évi feladatairól. A testület Mihalovits Ervin elnök előterjesztésében megtárgyalta a Nyugdíjas Választmány 1999. évi munkájának tapasztalatait, és 2000. évi feladatait. Krizsán Sándor bizottsági elnök pedig beszámolt az Idősek Nemzetközi Éve (1999.) SZEF-közreműködéssel szervezett rendezvényeiről. A választmány gratulációját fejezte ki Mihalovits Ervinnek, akit ismét elnökévé választott a nyugdíjas szervezeteket, klubokat tömörítő Nyugdíjasok Országos Képviselőlete (NYOK).

II. 9. A SZEF Szövetségi Tanácsa Borbáth Gábor alelnök előterjesztésében megtárgyalta és vita után egyhangúlag elfogadta a konföderáció 2000. évi költségvetését. Tóth Béláné PEB-elnök arról számolt be, hogy a Pénzügyi Ellenőrző Bizottság a SZEF 1999. évi gazdálkodását körültekintőnek, takarékosnak ítélte, a 2000. évi költségvetési tervet pedig reálisnak minősítette.

A Szövetségi Tanács dr. Szabó Endre elnök előterjesztésében tárgyalta a kormány és a SZEF közötti középtávú felzárkóztatási megállapodás lehetséges tematikájáról, kiindulási pontjairól. A testület részletes és beható vita után elfogadta, hogy a SZEF tárgyalási stratégiája hat kérdéskört érintsen: 1. A 2000. évi bérek, keresetek korrekciója. 2. A közszolgálat bérrendszere, finanszírozása. 3. Presztízs- és jövedelemnövelő jóléti intézkedések a közszférában. 4. Szakszervezeti részvétel a közszolgálati reformok előkészítésében. 5. Annak rögzítése, hogy a kormány mely témákban számít a szakszervezetek közreműködésére, véleményére, s mit igényelnek a szakszervezetek az EU-hoz csatlakozás előkészítésének folyamatában. 6. Az érdemi érdekegyeztetés, a szociális partnerség feltételrendszere, a közsféra érdekegyeztetési intézményrendszerének megteremtése. A vitában egyértelművé vált: a tárgyalásoknak nincs alternatívája, s a megállapodás megszületéséhez a kölcsönös kompromisszumok elkerülhetetlenek.

A testület állásfoglalásban fejezte ki súlyos aggodalmát a MÁV és a reprezentatív vasutas szakszervezetek tárgyalásainak sikertelensége, s ennek következtében a vasutas sztrájk elhúzódása miatt. A Szövetségi Tanács felkérte az egyeztetésben érdekelt feleket, tegyenek meg mindent a mielőbbi megállapodás érdekében, s a MÁV tanúsítson nagyobb megértést a szakszervezetek kompromisszumos javaslatai iránt. A testület megítélése szerint a vasútnál kialakult helyzet csupán tüneti megnyilvánulása annak az általános feszültségnek, amely a magyarországi bérszínvonal indokolatlan elmaradása miatt a bérből élők mind szélesebb körében tapasztalható. A SZEF elodázhatatlanul tartja az eddig követett kormányzati bérpolitika felülvizsgálatát és módosítását, a bérek dinamikusabb növelését.

II. 10. A Világ gazdaságnak adott nyilatkozatában Szabó Endre kijelentette: a SZEF határozott igénye, hogy a második félév elején kerüljön sor a 2000-re meghatározott

közszolgálati béremelés mértékének korrigálására. A konföderáció szeretné elérni a SZEK-kormány tárgyalásokon, hogy a kormány írásban megerősítse a korrekcióra vonatkozó szóbeli ígérletét.

II. 14. Stumpf István és Szabó Endre megbeszélést tartott, és megállapodott, hogy napokon belül megkezdí munkáját a középtávú felzárkóztatási megállapodást előkészítő két szakértői munkabizottság. Az eseményről tudósító Magyar Hírlap értesülése szerint "a Stumpf István és Szabó Endre által vezetett delegáció két héten belül ismét asztalhoz ül, hogy megtárgyalják, a közszférában kikre terjedjen ki a felzárkóztató program."

II. 14. Szabó Endre a Népszavának nyilatkozva úgy foglalt állást, hogy a köztisztviselői törvény BM-ben készült módosítási terve figyelemre méltó elképzeléseket tartalmaz a köztisztviselői presztízs növelésére. Szolid javulást jelentenek a különböző pénzügyi és egyéb kiegészítő juttatások. Aggályos viszont a köztisztviselői kategóriából kikerülők sorsa. A jogviszonyuk változása miatt keletkező feszültséget feltétlenül mérsékelni kell, semmiféle anyagi hátrány nem érheti őket. Szembe kell nézni a 2500 főtisztviselő kinevezése kapcsán várható feszültségekkel is. Az eddiginél szigorúbb teljesítményértékelési rendszer bevezetése azért aggályos, mert nem tudni, milyen mérési módszere lesz ennek. Félő, hogy a főnök szubjektív ítélete fog dominálni. A törvénymódosítás tervezetének súlyos hiányossága, hogy egyetlen szót sem ejt a köztisztviselői bérrendszer és a bérszínvonal javításának garanciáiról.

II. 17. A SZEK-kormány középtávú megállapodás előkészítésének aktuális kérdéseiről tárgyalt a SZEK Ügyvivő Testülete, s úgy foglalt állást, hogy az előkészítő munkában, a szakértői bizottságokban kapjanak szerepet SZEK-en kívüli közszolgálati szakszervezetek is, köztük az ÉSZT feltétlenül.

II. 21. Két szakbizottság tanácskozásával folytatódtak a SZEK és a kormány között a középtávú felzárkóztatási megállapodás előkészítéséről 1999. novemberében megkezdett tárgyalások. A Magyar Televízió Aktuális című műsora ebből az alkalomból február 18-án stúdióbeszélgetésre hívta Stumpf Istvánt és dr. Szabó Endrét. A kancelláriaminiszter a beszélgetés során úgy ítélte meg, hogy két hónapi előkészítő munka után létrejöhet a megállapodás.

II. 21. A SZEK közreműködésével, s az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány (OFA) támogatásával jelent meg dr. Kuti Lászlónak, az ÉSZT alelnökének "Haditudósítások, — avagy egy frontharcos tudósításai az érdekegyeztetés harcmezejéről" című — az érdekegyeztető Tanács üléseinek tízéves naplóját tartalmazó — könyve. A SZEK által rendezett sajtóbemutatón dr. Szabó Endre és Borsik János méltatta Kuti László munkáját.

II. 25. A SZEK Ügyvivő Testülete a kormánnyal kötendő középtávú megállapodást előkészítő két szakbizottság első ülésének tapasztalatairól tárgyalva szenvedélyes — helyenként szokatlanul éles hangú — vitát folytatott arról, hogy bérügyekben mi legyen a SZEK tárgyalási programja. Egyetértés alakult ki arról, hogy — mivel a közszféra különböző területein igen nagyok a bérkülönbségek, s illúzió rövidtávon elérni a kiegyenlítődést — meg kell találnunk a legkisebb közös többszöröst, s ha valamelyik tagszervezetünk ezen felül tud még valamit kiharcolni a tárcájától, a SZEK azt üdvözli. A SZEK a megállapodással nem korlátozza az esetleges ágazati előnyöket. Az előterjesztett bérbizottsági anyagot azzal fogadta el a testület, hogy a

tárgyalások során hangsúlyt kell adni a 2000. év rendezetlen, forráshiányos bérügyeinek, s törekedni kell a megállapodásban rögzített béremelések garanciájának elérésére. A reformbizottságban további tisztázó megbeszélések szükségesek a tárgyalandó témák köréről, mert a kormányoldal nem terjesztett elő javaslatot.

II. 29. — V. 18. Folytatódott a megyei — több helyen regionális — SZEF-fórumok előző évben elkezdődött sorozata. A Debrecenben (II. 29.), Zalaegerszegen (III. 9.), Veszprémben (III. 28.), Szekszárdon (V. 16.) és Budapesten (V. 18.) tartott tanácskozáson egyik visszatérő téma volt a közsférában dolgozók túrhetetlen bérelmaradása, a közintézmények romló helyzete, s a vontatottan haladó SZEF-kormány tárgyalások meggyorsítása.

III. 3. Az Ügyvivő Testület pünkösdfürdői kihelyezett ülésén úgy döntött, hogy jöjjön létre ad hoc bizottság — a Cser Ágnes vezette jogi bizottság, valamint Fehér József, Kozma Károly, Varga László, Pető Zsuzsa részvételével — a SZEF-vagyonnal összefüggő valamennyi kérdés vizsgálatára.

A testület plakett, emlékérem és díj alapítását és ünnepség rendezését határozta el a SZEF megalakításának tízéves jubileuma (június 8.) alkalmából. Köszönettel fogadta a testület, hogy Szekeres Imre, az Országgyűlés költségvetési és pénzügyi bizottságának elnöke a SZEF jelzései alapján levélben kérte a KSH elnökétől, hogy a bérstatisztikák pontosabban tükrözzék a közsféra valós adatait, mert a nagy átlagok elfedik az egyes alágazatok, szakmák súlyos bérlemaradásait. Mellár Tamás részben elismerte az észrevétel helytállóságát, és szakértői szintű konzultációt ajánlott fel az érintett érdekképviselőknek. Az ÜT ezért azt kérte, hogy a jogi munkabizottság dolgozza ki a SZEF statisztika-készítési igényeit, szempontjait, amelyek alapján lefolytatható lesz majd a felajánlott konzultáció.

Az ÜT kötetlen eszmecserét kezdett a SZEF érdekképviselési tevékenységéről, munkastílusáról, eszköztáráról. A beszélgetésen egyebek között felvetődött: természetesnek kell tekinteni, hogy a SZEF tagszervezetei között vannak és lesznek is érdekkülönbségek. Célszerű lenne alaposabban elemezni, hogy miként lehetne kidolgozni egy ideális konföderáció-modellt, esetleg a SZEF-ben koncentrálni a tagszervezetek szakértői tevékenységének egy részét. Döntés: a felvetődött témákról további konzultációkat kell folytatni.

III. 8-14. A SZEF elnöke több lapnak adott nyilatkozatban sürgette a megrekedt SZEF-kormány tárgyalások érdemi folytatását, a szakbizottsági előkészítő munka meggyorsítását, hogy a 2001. évi költségvetési irányelvek kidolgozásánál már figyelembe tudják venni a közsféra igényeit is. (Népszabadság III. 8., Népszava III. 14., Napi Magyarország III. 14.)

III. 13. Szabó Endre levélben kérte Stumpf István kancelláriaminisztertől, hogy lehetőségei szerint segítse elő a SZEF-kormány felzárkóztatási megállapodásról folyó tárgyalások mielőbbi érdemi folytatását. A SZEF ugyanis szeretné elkerülni, hogy a már jóváhagyott költségvetési keretekre hivatkozás akadályozza, vagy lehetetlenné tegye a megállapodás sikerét. A levél megírása azért vált szükségessé, mert a két előkészítő szakbizottságban nem az optimális ütemben folyik a munka. A modernizációs bizottság több ülést tartott ugyan, de a tematika kialakítása bizonytalanságokat okozott, a bérbizottság viszont csak egyszer tanácskozott, s a kormányoldal mindaddig nem válaszolt a hozzá tíz nappal korábban eljuttatott SZEF-javaslatokra.

A bérbizottság szakszervezeti oldala javaslatokat dolgozott ki a közalkalmazottak élet- és munkakörülményeit javító *kiegészítő juttatások* rendszerére is, s azt a SZEF Ügyvivő Testülete 2000. március 13-ai ülése elé terjesztette. Javaslatok:

2001-től a közalkalmazottak alkalmazotti adókedvezménye felső jövedelemhatár nélkül érje el a 2000. évi mérték másfélszeresét,

A kormány hozzon létre a közalkalmazottak számára üdülési alapot, amely háromévenként legalább egy hét üdülést biztosít közalkalmazottanként,

az utazási kedvezményeket terjesszék ki a Volán-járatokra is.

Létesítsenek ösztöndíjalapot a közalkalmazottak továbbtanuló gyermekei számára.

Hozzanak létre állami lakástámogatási alapot a pályakezdő közalkalmazottak számára.

Az adó- és tb-mentes étkezési hozzájárulás reálértéke érje el a 2000. évi másfélszeresét.

Dolgozzon ki a kormány közalkalmazotti nyugdíjkiegészítő rendszert.

Az állami költségvetésből kompenzálni kell az illetmények kötelező átutalásából származó munkavállalói kiadásokat.

(Az ÜT a javaslat tanulmányozását kérte a tagszervezetektől. A kiegészítő ajánlásokat Borbáth Gábor bizottsági elnök gyűjti össze.)

III. 14. Göncz Árpád köztársasági elnök “a szakszervezeti mozgalomban kifejtett kiemelkedő munkássága elismeréseként” Köztársasági Elnöki Aranyérmét adományozott dr. Szabó Endrének, a SZEF elnökének. A kitüntetés ünnepélyes átadására a Parlament Munkácsy-termében került sor.

IV. 3. A Magyar Nemzetnek adott nyilatkozatában Szabó Endre a SZEF-kormány tárgyalások közelgő folytatásáról szólva a megbeszélés egyik fontos témájaként jelölte meg a SZEF-nek azt az igényét, hogy ne csak globálisan, hanem a közszféra minden ágazatában valósuljon meg a 2000-re ígért 2,25 százalékos reálbér-növekedés. A tárgyaláson a SZEF arra törekszik, hogy április végéig létrejöjjön a középtávú megállapodás. A SZEF igénye, hogy a következő esztendőben évente 5-8 százalékkal növekedjék a közszférában a reálbér. PM-szakértők álláspontja szerint csak az infláció mértéke plusz a GDP-növekmény fele lesz fordítható a közszoigálatban béremelésre. Így viszont elmarad a felzárkóztatás. A SZEF ragaszkodik ahhoz az igényéhez is, hogy normálisan működő ágazati érdekegyeztető fórumokon és négy szektorális — közalkalmazotti, köztisztviselői, fegyveres szolgálati és igazságügyi — fórumon kívül legyen egy integrált közszoigálati

érdekegyeztető tanács is.

IV. 5. Az Ügyvivő Testület állást foglalt: a másnap folytatódó SZEK-kormány tárgyalásokon a közsféra bérfelzárkóztatásával kapcsolatban a SZEK képviselői ne a nemzetgazdasági bérátlaghoz, hanem a versenyszféra kereseti átlagához közelítést szorgalmazzák a közsféra egészére vonatkoztatva.

IV. 5. Az Országgyűlés költségvetési bizottságának a közsféra bérhelyzetéről rendezett nyílt napján elhangzott felszólalásában dr. Szabó Endre tényekkel, statisztikai adatokkal alátámasztva bizonyította, hogy a közsférában tarthatatlanok a bérek, keresetek. A SZEK elnöke kifejtette: a konföderáció évenkénti automatikus bér- és keresetfejlesztést, ennek pénzügyi garanciáját igényli a kormánytól, s kereset- és presztízs-növelő kiegészítő jövedelemformák kialakítását kéri a közszolgálatban foglalkoztatottak számára. A közsféra bérfinanszírozási rendszerének felülvizsgálatát, és új szabályozását is változatlanul szorgalmazza a SZEK, valamint azt, hogy a közfeladatokat ellátók bérét az állam szavatolja, függetlenül attól, hogy az adott közintézmény milyen szintű — állami vagy önkormányzati — közigazgatási szervhez tartozik. A SZEK ragaszkodik ahhoz a követeléséhez is, hogy készüljön a közsféra különböző területeinek állapotát elemző és fejlesztési irányait kijelölő közszolgálati foglalkoztatáspolitikai koncepció és intézkedési terv.

A tanácskozáson felszólaló Orbán István, a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének társelnöke és Dióssy László, a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének elnöke szintén aggasztónak minősítette a közsféra bérhelyzetét és működési feltételeit, Inotai András, a Világgazdasági Kutatóintézet igazgatója pedig azt az álláspontját fejtette ki, hogy a közszolgálat az ország versenyképességének meghatározó tényezője lett, ezért elengedhetetlen az ennek megfelelő bérezés és működési feltételek megteremtése.

IV. 6. Az Országgházban folytatódott a SZEK és a kormány képviselőinek tárgyalásai a közsférában dolgozók bér-, kereseti- és szociális helyzetének javítását szolgáló középtávú felzárkóztatási megállapodás előkészítéséről. A tanácskozáson összegezték a két szakértői munkabizottság eddigi tevékenységét.

Stumpf István bejelentette: 1. A kormány továbbra is tartja magát ahhoz az 1999. novemberi tárgyaláson tett ígéretéhez, hogy *2000. második felében* megvizsgálják korrekciós bérlitikai intézkedések lehetőségét, ha az infláció a tervezett 6 százalékosnál magasabb lesz. 2. Azt a szándékát is megerősítette a kormány, hogy többéves bérfelzárkóztatási program végrehajtásával kívánja korrigálni a költségvetési szféra jelentős jövedelmi elmaradását. 3. A kormány 2001-ben jelentős intézkedésekkel javítja a köztisztviselői kar helyzetét.

Szabó Endre kifejtette: a kormány bejelentett szándékai reményt keltőek, de további nehéz és kemény tárgyalások szükségesek a középtávú megállapodás megszületéséhez, mert sok részletkérdés még tisztázást igényel. Elérkezett az ideje annak, hogy most már ne csak az általános szándéknyilatkozatok szintjén tanácskozzunk, hanem a nehéznek ígérkező konkrét kérdésekkel is nézzünk szembe. A SZEK számára a középtávú megállapodás változatlanul lényeges eleme a 2000. évi bérek, keresetek korrekciója, s az, hogy ne makro-adatok alapján, hanem alágazatokig bezárólag tekintsék át a 2000. évi közszolgálati bérek alakulását. A köztisztviselői életpálya kialakításával kapcsolatos kormányzati elképzeléseket a SZEK támogatja, de határozottan igényli, hogy a kormány készítsen programot a közalkalmazottak és a

szolgálati viszonyban állók helyzetének javítására is.

IV. 26. Az Ügyvivő Testület úgy döntött: támogatja a minimálbér 40 ezer forintra emelésének kormányzati tervét, mert ez az alacsony fizetésű munkavállalók érdekét szolgálja, de minden alkalmat megragadva figyelmezteti az illetékeseket azokra a várható feszültségekre, amelyek a bérarányok torzulásából keletkeznek a pályakezdő és a több éves gyakorlattal rendelkező, a képzett és a képzetlen dolgozók között. A torzulások elkerüléséhez a bértömeg legalább 15 százalékos emelésére lenne szükség.

IV. 27. A SZEF Nyugdíjas Választmányának kibővített ülésén Kiss Péter, az MSZP ügyvezető alelnöke tájékoztatta a résztvevőket az MSZP nyugdíjügyekkel és nyugdíjasokkal kapcsolatos törekvéseiről.

V. 1. A SZEF is részt vett a hat szakszervezeti konföderáció közös felvonulásán és városligeti majálisán, ahol sok érdeklődő kereste meg a SZEF sátrát. Vidéken is mindenütt sikeresek voltak a közös majálisok.

V. 2. Szabó Endre és Vígh László egyezményt írt alá: a SZEF és az ÉSZT kiszélesíti, elmélyíti, valódi partnerkapcsolattá fejleszti együttműködését. Ebből a célból "rövid időn belül megvizsgálják, majd kidolgozzák a szükséges tartalmi, szervezeti megoldásokra irányuló javaslatokat, beleértve egy közszolgálati szakszervezeti unió lehetőségét is". Az együttműködés egyik fontos eleme az Európai Szakszervezeti Szövetséghez (ESZSZ) csatlakozás lehetővé tétele az ÉSZT számára. A SZEF támogatja az ÉSZT felvételét az ESZSZ-be, ezért kész arra is, hogy — jogainak változatlanul hagyása mellett — az ÉSZT-tel közös delegációt alkosson az ESZSZ-ben. Az egyezmény mellékletét képező külön-megállapodás szabályozza a közös delegáció gyakorlati működésével összefüggő kérdéseket.

V. 18. A SZEF és a kormány közötti tárgyalásokról, a megállapodás elérésének esélyeiről tájékoztatta a Budapesti SZEF-fórum résztvevőit dr. Szabó Endre. A SZEF elnöke elmondta: egyelőre nincs megállapodás-közeli helyzet. A SZEF csak akkor írja alá az egyezséget, ha 2000-ben a közszféra valamennyi szakterületén megvalósul a GDP-növekedés legalább felét kitevő kereset-javulás.

V. 22-23. A hat szakszervezeti konföderáció vezetőinek mátraházai tanácskozásán a SZEF elnöke is részt vett és támogatta azt a törekvést, hogy szélesedjék a konföderációk közötti együttműködés, váljék rendszeresebbé a közös ügyeket érintő együttes fellépés.

VI. 6. A SZEF Nyugdíjas Választmánya tájékoztatót hallgatott meg a nyugdíjasok fogyasztói kosarának kialakításáról, a Nyugdíjasok Nemzetközi Éve (1999.) megrendezésének tapasztalataival kapcsolatban Orbán Viktor miniszterelnökhöz írt levélről, és az Idősek Magyarországi Kartájához készült javaslatokról.

VI. 7. Hamarosan új bérigénnyel áll elő a SZEF, mert a kormány minimálbéremelési javaslata alaposan megváltoztatja a közszféra jövedelmi viszonyait — nyilatkozta Szabó Endre a Népszavának. A konföderáció azt szeretné, ha a felzárkóztatás nem csak a legkisebb jövedelmű közalkalmazottakra vonatkozna, különben összezsúsznak a keresetek. A bérkérdés szakszervezeti részről sarkalatos pontja, feltétele a középtávú megállapodásnak. A SZEF nem éri be sem a 2001-re tervezett 7,5, sem a 2002-re ígért 6,5 százalékos kormányzati bérfelzárkóztatással.

VI. 8. Jubileumi ünnepség Budapesten a SZEF megalakításának 10. évfordulóján. Az

eseményt köszöntő levelében Göncz Árpád köztársasági elnök az idők szavát meghalló, korszerű és magas kultúrájú szervezetként üdvözölte a konföderációt: “Bízom benne — írta —, hogy a következő sok tíz évben a SZEFG példaértékűen továbbra is kiegyensúlyozott, párbeszédre törekvő magatartást követ majd.” Ünnepi beszédében Szabó Endre kiemelte: a SZEFG — a nagyon szerény anyagi lehetőségei ellenére — tíz év alatt az ország egyik legnagyobb szakszervezeti konföderációjává vált... Ma a hazai közélet ismert és sokak által elismert szereplője... Természetesen tudjuk, hogy eredményeink sokkal szerényebbek annál, mint amit szerettünk volna elérni... Mégsincs okunk a kishitűségre. A mindannyiunkra ható gyökeres társadalmi, gazdasági átalakulás viharait, több területen negatív következményeit ugyan nem voltunk képesek kivédeni, de mérsékelni igen. Fellépéseink, akcióink nélkül a helyzet a jelenlegi nagyon rossznál is rosszabb lenne a közszférában. A SZEFG elnöke az összefogás erősítését, a támogatottság, a taglétszám növelését, a konföderáció szervezeti, szellemi és anyagi erejének gyarapítását jelölte meg a jövő legfontosabb feladataiként. A kormány képviselőjében dr. Herczog László helyettes államtitkár szólalt fel, az Európai Szakszervezeti Szövetség üdvözlétét Peter Seideneck, az ESZSZ főtitkárának személyes képviselője tolmácsolta. Felszóalt Clemens Rode, a Friedrich Ebert Alapítvány budapesti igazgatója, dr. Vígh László, az ÉSZT elnöke, s a Magyar Közigazgatási Kar képviselőjében Sülecz Aranka alelnök. Az ünnepségen került sor a jubileum alkalmából alapított *A KÖZ SZOLGÁLATÁÉRT-DÍJ* (emlékplakett, oklevél, aranygyűrű) átadására. Az első kitüntetettek: *dr. Gulyás Judit* (EDDSZ), *Szöllősi Istvánné* (PSZ), *Kánai László* (Mentődolgozók Önálló Szakszervezete) és *Pető Kálmán* (Művészeti Szakszervezetek Szövetsége).

VI. 14. A SZEFG Ügyvivő Testülete értékelte a kormány és a SZEFG között folyó felzárkóztatási tárgyalások eddigi tapasztalatait. A testület sajnálattal állapította meg, hogy a tárgyalások megtorpanak, több hét óta az előkészítő bizottságok sem tartottak ülést. A tagszervezetektől érkező jelzések szerint a közszféra munkavállalói körében növekszik az elégedetlenség a tárgyalások elhúzódása miatt. A tagság nem fogadja el ezt a helyzetet, a kormány színlelt tárgyalást folytat. Az ÜT tagjai közül többen felvetették: ha rövid időn belül nem sikerül megegyezésre jutni a kormánnyal a két legfontosabb kérdéstről — az idej bérkiegészítésről és a 2001. évi béremelésről —, akkor célszerűbb bejelenteni az érdemi tárgyalások ellehetetlenülését, a megállapodás elmaradását. A testület döntése: Szabó Endre levélben tájékoztassa a kancelláriaminisztert az ÜT álláspontjáról és bérjavaslatairól.

VI. 14. A SZEFG elfogadhatatlannak tartja a Pénzügyminisztérium 2001-re vonatkozó 7,5 százalékos béremelési ajánlatát, mert 2000-ben csökkenés helyett tovább nőtt a versenyszféra és a közszféra bérkülönbsége — nyilatkozta a Népszavában Szabó Endre. A SZEFG elnöke az előre számítottnál nagyobb infláció miatt a 2000-re tervezett 8,25-nél 3-4 százalékkal magasabb béremelést tart szükségesnek, még hozzá alágazati szintre lebontva, mert a közszféra különböző területein nem azonos mértékben nőtték a bérek.

VI. 19. A SZEFG elnöke dr. Stumpf Istvánhoz küldött levélben fejezte ki a SZEFG elégedetlenségét a kormány képviselőivel folytatott tárgyalások megtorpanása miatt. A SZEFG azt javasolja a kancelláriaminiszternek, hogy két témakörben — a bérek, keresetek alakulása és a közszféra modernizációja ügyében — mielőbb szülessék megállapodás. Az erre vonatkozó szöveges javaslatot a levélhez mellékelte, s arra kérte a minisztert, hogy mielőbb, de legkésőbb július első felében hívja össze a két tárgyaló delegáció plenáris ülést a SZEFG szöveges indítványának megtárgyalása, a

megállapodás lehetőségének megteremtése céljából. A levélben a SZEF elnöke azt is kifejezte, hogy hasznos lenne, ha a miniszterelnök — korábbi ígéretének megfelelően — bekapcsolódna a tárgyalásokba.

VI. 19. A Magyar Hírlapban Szabó Endre és Michalkó Péter, a Népszabadságban Fehér József fejezte ki aggályait azzal a Kossuth Rádió Vasárnapi Újság című műsorában elhangzott miniszterelnöki bejelentéssel kapcsolatban, hogy 2001. január 1-jétől vagyonyilatkozatra köteleznék a köztisztviselőket, a rendőrség, a határőrség, a hadsereg alkalmazottait. Szabó Endre szerint elvileg nem kifogásolható, hogy a közigazgatásban dolgozókra szigorú jogi és etikai követelmények vonatkozzanak, de ehhez a köztisztviselői hivatás stabilitása és kiszámítható életpálya szükséges. Michalkó Péter véleménye: a kötelező vagyonyilatkozattal tovább növekszik a nyomás a köztisztviselői karra, miközben az alacsony fizetések ellenére nem vállalhatnak másodállást, s a köztisztviselői életpályarendszerről folyó tárgyalások is elakadtak. A valamit valamiért szükségességére hivatkozott Fehér József is.

VI. 19. Az Ügyvivő Testület egyhangúlag állást foglalt: szolidáris az EDDSZ június 30-ra — más szakszervezetek és civil szervezetek részvételével — meghirdetett országos demonstrációjával. Az ÜT fenntartás nélkül osztja az EDDSZ-nek azt az álláspontját, hogy az egészségügy helyzete válságos. Ezért a testület tevőleges szolidaritásra, a demonstráción való részvételre kéri a SZEF tagszervezeteit, megyei koordinációit.

VI. 23. A SZEF sajtónyilatkozatban jelenti be, hogy tevőleges szolidaritással támogatja az egészségügyi és szociális intézményekben dolgozók június 30-án Budapesten és az ország több városában tartandó demonstrációt, amelyeken a résztvevők súlyos gondjaik enyhítését, anyagi és egzisztenciális szempontból egyaránt bizonytalan helyzetük mielőbbi javítását követelik. A nyilatkozatban a SZEF szóvá tette, hogy a közszféra meghatározó ágazataiban a bérek emelkedése nem éri el még az infláció szintjét sem, s tovább nőtt a közszolgálatban foglalkoztatottak bérelmaradása a versenyszféra kereseteitől. Így az év eddig eltelt időszakában nem teljesült a kormánynak sem az az ígérete, hogy 2000-ben 2,25 százalékkal emelkedik a közszolgálatban foglalkoztatottak reálkeresete, sem az az elhatározása, hogy lépéseket tesz az ebben a szférában dolgozók kereseti hátrányainak csökkentéséért. A kialakult helyzetben a SZEF fontosnak tartja, hogy mielőbb folytatódjanak az 1999. őszén megkezdett, de azóta vontatottan haladó SZEF-kormány tárgyalások.

VI. 29. A SZEF elnöke is részt vett a hat szakszervezeti konföderáció vezetőinek balatonfüredi tanácskozásán, s egyetértését fejezte ki azzal az igénnyel, hogy a korábbi szemben állást helyi és középszinteken is az összefogás, az érdekvédelmi feladatok összehangolása váltsa fel. A SZEF képviselőjében dr. Szabó Endre aláírta a magyar szakszervezeti konföderációk Együttműködési Tanácsának ideiglenes ügyrendjét, amely a közös tevékenység főbb területeiként jelölte meg egyebek között a nemzetközi szervezetekkel való kapcsolattartást, az európai integrációs folyamatban a munkavállalói érdekek erőteljesebb képviselését, oktatási, képzési feladatok, szakszervezeti kutatások közös végzését, a szakértői tevékenység összehangolását, rendezvények, kiadványok és akciók közös szervezését, az indokolt területeken közös jogsegélyszolgálat működtetését.

VII. 5. A SZEF Ügyvivő Testülete elismerését és köszönetét fejezte ki az EDDSZ valamennyi munkatársának, akik részt vettek a június 30-ai egészségügyi

demonstrációk szervezésében és lebonyolításában, valamint a SZEF budapesti és megyei szervezeteinek, elnökeinek, mindazoknak, akik szolidaritást vállaltak az akcióval, s aktívan bekapcsolódtak a tüntetések előkészítésébe, megvalósításába.

Az ÜT üdvözölte, hogy a SZEF Nyugdíjas Választmányát — előterjesztésünk alapján — felvették a FERPA-ba (az Európai Szakszervezeti Szövetség nyugdíjas szervezetébe), és Mihalovits Ervint meghívták a FERPA Végrehajtó Bizottságának szeptemberi ülésére.

VII. 10. A Népszabadságnak nyilatkozva Szabó Endre sürgette a közszolgálatban dolgozóknak járó 2000. évi — a SZEF igénye szerint legalább 5 százalékos — bérkiegészítést. A SZEF elnöke üdvözölte az egészségügyi és a szociális dolgozóknak ígért egyszeri juttatást, de megjegyezte: ezek a kormányzati lépések egyben azt is jelzik, hogy a kormány igazából még mindig nem kész a közszféra bér- és kereseti helyzetét egy végiggondolt, középtávra érvényes felzárkóztatási programban rendezni, s csak tűzoltó megoldásokat alkalmaz.

VII. 20. A SZEF Ügyvivő Testülete *előzetes véleményt* alakított ki az adórendszer 2001. évi változtatásának tervezetéről, amelyről végleges véleményt csak a költségvetési paraméterek ismeretében, a szociális partnerekkel kialakított érdekegyeztetés folyamatában mondhat a testület. Az ÜT megerősítette azt a korábbi álláspontját, hogy a munkához kötődő adók csökkentését és a tőkejövedelemhez kapcsolódó adók növelését tartja kívánatosnak. Nem reális, hogy a tervezet csupán 5 százalékos inflációval számol 2001.-re, reálisabb lenne 7 százalékos körüli mértékkel számolni. A SZEF az átlagkereset 10-11, a keresetkiáramlás 12-13 százalékra tervezését tartja indokoltnak.

A személyi jövedelemadó adókulcsainak 1-1 százalékos csökkentését, a 19 százalékos adósáv felső határának 480 ezer forintra (a minimálbérrre) emelését javasoljuk. Fenntartjuk tavalyi kezdeményezésünket: az adójóváírás jövedelemhatárának eltörlését. A családosok adócsökkentésével egyetértünk, ha a családi pótlék is megfelelően emelkedik, mert az alacsony jövedelmű gyermekek nem tudják igénybe venni az adókedvezményt. Javasoljuk, hogy legyenek leírhatók az adóból a közalkalmazottak kötelező továbbképzésének költségei. Az önkéntes nyugdíjpénztárba befizetés adóleírásának mértékét javasoljuk a mindenkori legmagasabb személyi jövedelemadó adókulcs-százalékában meghatározni. Az étkezési hozzájárulás adómentes mértékét emelni szükséges az inflációnak megfelelően. Akik kötelezően veszik igénybe az étkezést (óvónők, konyhai dolgozók, ételkiszolgáló ápolónők), azoknál legyen magasabb a hozzájárulás adómentes része. Az önálló orvosi tevékenység működtetési jogának átadását terhelő illeték irreálisan magas, 10 helyett 3 százalék lenne méltányos.

VII. 20. Szabó Endre a Népszavának adott nyilatkozatban teszi szavá, hogy a SZEF még nem kapott választ a Stumpf Istvánhoz egy hónappal ezelőtt küldött levélre, amelyben a középtávú felzárkóztatási megállapodásról elkezdett tárgyalások folytatását sürgeti a konföderáció. A SZEF elnöke kifejti: nem tudja, hogy azért nem jött-e válasz, mert a kormány még nem alakította ki álláspontját a közszolgálati bérekről, vagy esetleg azért, mert már nem is akarnak középtávú megállapodást kötni. A kormánynak be kellene látnia, hogy egyszeri feszültségcsillapító beavatkozás (egészségügy, szociális szféra) nem nyugtatja meg az érintett munkavállalókat. Ezért lenne szükség a hosszabb távú egyezsége, a felzárkóztatásra, a 2000. évi bérek

korrigálására és a jövőben olyan automatizmusra, amely valóban biztosítja a reálkeresetek emelkedését.

VII. 27. Járai Zsigmond pénzügyminiszter szerint az első félévi KSH-adatok tükrében nem valószínű, hogy a közsférában még 2000. végén sor kerülne keresetrendezésre. A Népszavának nyilatkozó Szabó Endre kijelentette: ha a kormány magáévá teszi a pénzügyminiszter nyilatkozatát, akkor valójában feladja korábbi ígéretét. Tarthatatlan, tûrhetetlen, hogy a mindenkori kormány akceptálja a hibás pénzügypolitikát.

VIII. 15. Az Ügyvivõ Testület székértõk bevonásával konzultatív megbeszélést folytatott a Munka Törvénykönyvének kormányzati módosítási tervérõl. Meghívottként jelen volt Kuti László, az ÉSZT alelnõke is. Szabó Endre az eddig folyt tárgyalásokat összefoglalva jelezte, hogy a munkavállalói oldal a kormány eredeti tervezetében 17 ügyet kifogásolt. Ezek közül 11-ben megegyezés született. A függõben maradt 6 ügy közül 4-ben elfogadta a munkaadói oldal álláspontját, a munkavállalói oldal azonban nem fogadta el a kormány munkaadóknak tett engedményét. Most kétoldalú tárgyalások folynak a munkavállalók és a munkaadók között. A kormány kész elfogadni azt, amiben a két oldal megállapodik.

A SZEFG igényének megfelelõen a kormányoldal vállalta, hogy Pál Lajos miniszteri megbízott VIII. 18-án külön megbeszélést folytat a SZEFG képviselõivel a módosítási terv közsférát érintõ témáiról. A SZEFG hétagú tárgyaló delegációjában helyet kap az ÉSZT képviselõje is. A SZEFG a megbeszéléseken felveti, hogy a kormány módosítási elképzelései túlmennek az EU-jogharmonizáció követelményein, munkavállalói szerzett jogok visszavonását is jelentik. Kifejezésre juttatjuk azt az álláspontunkat, hogy a kormány által szorgalmazott változtatások gyengítik a Munka Törvénykönyve alaptörvény jellegét, s diszfunkcióba kerülhetnek a közalkalmazotti, köztisztviselõi törvénnyel. Szóvá tesszük, hogy a törvénytervezet elõkészítése idején az érdekképviselõk nem kaptak elegendõ idõt megalapozott szakértõi munkára. A közsféra munkavállalóira igen hátrányos a határozott idejû munkaviszony új szabályozási elképzelése, amely tovább bõvíti a munkáltatói önkény lehetőségét, ezért tiltakozunk ellene. A SZEFG számára nem elfogadható a helyettesítésre vonatkozó módosítási terv sem.

VIII. 18. A Munka Törvénykönyvének a közsférát érintõ módosításáról a Gazdasági Minisztériumban Pál Lajos miniszteri megbízottal folytatott megbeszéléseken a szakszervezeti oldal (Szabó Endre, Cser Ágnes, Varga László, Gyimesi László, dr. Falusi Andrea, Polgárné Fehérvári Ilona, dr. Mundi Zsuzsa a SZEFG részérõl, valamint dr. Kuti László az ÉSZT és Molnár Péter a PDSZ képviselõjében) sérelmezte, hogy a KIÉT nem mûködik, a minisztériumok pedig az ágazati érdekegyeztetést sem folytatják le, így gyakorlatilag még az érdemi véleménynyilvánításnak sincs meg az intézményesített és mûködtetett fóruma. A SZEFG képviselõi vitatták a munkaerõ-kölcsönzés alaptevékenységen kívüli feladatokra kiterjesztését, a csoportos létszámcsökkentéssel, az átirányítással kapcsolatos elõírások változtatását, kifejtették azt az álláspontjukat, hogy a helyettesítés jogintézménye, illetve annak díjazása nem szüntethetõ meg, s a rendkívüli munkavégzés felsõ határával kapcsolatban az eddigi szabály fenntartását javasolták.

VIII. 18. A Magyar Televízió Naprakész címû reggeli mûsorában a közsféra béremelési igényeirõl nyilatkozott dr. Szabó Endre. A SZEFG elnöke szóvá tette: az elsõ félévi adatok birtokában már nyilvánvaló, hogy a közsférában nem teljesül a

minimálisan 2,25 százalékos reálbér-növekedés. Helyette a közszolgálat minden szektorában reálbércsökkenés következett be, legjelentősebben az egészségügy és a szociális ellátás intézményeiben. Az egészségügyi és a szociális szféra dolgozóinak ígért egyszeri juttatás jól jön ugyan a túrheterenül keveset keresőknek, de ezzel nem lehet letudni a béremelést. Sajnálatos, hogy a SZEF-kormány tárgyalások folytatását, a legsürgetőbb bérügyek rendezését kérő SZEF-javaslatra június 19. óta nem érkezett válasz a kancelláriaminisztertől. A SZEF igénye a 2000. évi bérek további legalább 5 százalékkal történő korrigálása. Ha a közszolgálati bérek az inflációhoz igazítás helyett tovább veszítenek reálértékükből, akkor a közszférában dolgozók növekvő elégedetlenségének beláthatatlan következményei lehetnek, előfordulhatnak lokális, vagy nagyobb sztrájkok is, kifejezve, hogy ez az állapot elfogadhatatlan.

VIII. 29. Az Ügyvivő Testület tagjai véleményt cseréltek a SZEF-kormány tárgyalásokkal kapcsolatos kérdésekről. Sajnálatos állapították meg, hogy a tárgyalások holtpontra jutottak, miközben a SZEF a sajtóból értesül a kormány béremelési elképzeléseiről.

IX. 13. A szeptember 14-én folytatódó SZEF-kormány tárgyalásokkal kapcsolatban az Ügyvivő Testület megerősítette a 2000. június 9-én kelt javaslatát a tervezett megállapodás témáira és tartalmára, változatlanul azt tekinti az újabb tárgyalási forduló alapjának. A 2001. évi költségvetés közszférát érintő részéről folytatandó tárgyalásokhoz a testület szükségesnek tartja, hogy a kormány bocsássa a SZEF rendelkezésére az Országgyűlés elé kerülő költségvetési törvényjavaslatot. Az ÜT megerősítette azt a változatlan álláspontját is, hogy a KIÉT — amely törvényesen létezik, de nem működik — hiányzik az érdekegyeztetés folyamatából.

IX. 13. A szeptember 14-én folytatódó SZEF-kormány tárgyalásokról a Magyar Hírlapnak nyilatkozó Szabó Endre megjegyezte: az egyeztetésre nem lesz sok idő, mert a költségvetésről szóló törvényjavaslatot a kormány a tárgyalások másnapján már az Országgyűlés elé terjeszti. Ugyanerről a témáról szólva a SZEF elnöke a Népszavának elmondta: a nyár elején megakadt tárgyalások folytatásától a SZEF azt várja, hogy tisztázódjon, van-e még esély a középtávú megállapodásra.

IX. 14. Az Országgházban — a SZEF többszöri sürgetésére — folytatódtak a SZEF és a kormány képviselőinek 1999. őszén megkezdett tárgyalásai a 2000. évi bércorrekcióról, a 2001. és 2002. évi béremelésekről és egy középtávú felzárkóztatási megállapodás lehetőségéről. A megbeszélésen Stumpf István azzal magyarázta a hosszú tárgyalási szünetet, hogy határozott mandátummal szerettek volna tárgyalni. A kormány mostani béremelési elképzelései *„jelentős mértékben támaszkodnak a szakszervezetek által a korábbi tárgyalásokon megfogalmazott javaslatokra, valamint a SZEF és a kormány tárgyaló delegációja közötti többhónapos együttműködésre”* — mondta a miniszter. A kormány ezúttal felvázolt béremelési ajánlatai azonban nem elégítették ki a SZEF várakozásait.

A kormány bérajánlatai a *közalkalmazottaknak*:

Valamennyi közalkalmazottnak 40 ezer forintra emelt minimálbér 2001-től, s a bértábla tételeinek 8,75 százalékos növelése valamennyi fizetési fokozatban.

A 8,75-ön felül néhány közalkalmazotti kategória (a közoktatásban dolgozó

pedagógusok, a felsőoktatási intézmények oktatói, a kutató intézetek kutatói, a közművelődés és közgyűjtemények felsőfokú végzettségű szakdolgozói, a szociális ágazat felsőfokú és középfokú végzettségű közalkalmazottjai, az egészségügy közvetlen betegellátásban dolgozó közalkalmazottjai) bérét különböző mértékű szakmai szorzókkal növelik.

A *köztisztviselők* életpályájának javítására a minimálbér emelésén és az illetménytábla tételeinek 8,75 százalékos emelésén kívül 20-20 milliárd forintot különít el a kormány 2001-ben és 2002-ben.

A *2000. évi bércorrekció* ügyében a kancelláriaminiszter bejelentette, hogy a kormány állja az ígérését, s hajlandó lesz korrekcióra, ha a közszféra reálbérének emelkedése nem éri el 2000-ben a 2,25 százalékot, de emlékeztetett rá, hogy a SZEF nem írta alá az 1999-ben tett kormányajánlatot, így a kormány csak együttműködést javító ígérteként kezeli a kompenzációt.

A SZEF képviselői a tárgyaláson azt igényelték, hogy a kormány teremtsen valamilyen áthidaló lehetőséget a minimálbér emeléséből adódó feszültségek enyhítésére azon közszolgálati dolgozók számára, akik sem a minimálbér emeléséből, sem a szakmai szorzók prioritásából nem részesülnek. A kormány az egészségügyön és a szociális szférán kívül más közszolgálati területeken és alágazati szinten is vesse össze a tervezett és a tényleges bérhelyzetet, s ahol szükséges, tegyen bércorrekciós intézkedéseket. A tárgyaláson a SZEF elnöke üdvözölte, hogy a kormány megerősítette készségét középtávú felzárkóztatási megállapodás kötésére. Közösén 2000. október végét jelölték meg egy konkrét megállapodás-tervezetről folyó megbeszélés időpontjaként. Ehhez az előkészítő munka felgyorsítását kérte Szabó Endre.

A megbeszéléseket követő sajtótájékoztatón újságírói kérdésre válaszolva Varga Mihály, a Pénzügyminisztérium politikai államtitkára úgy nyilatkozott: illúzió arra számítani, hogy a közszféra bérei valaha is utolérjék a versenyszféra béreit. Erre válaszolva a SZEF elnöke megjegyezte: igaz, hogy a versenyszféra bérei a világon általában mindenütt magasabbak a közszféra béreinél, de az is tény, hogy ilyen nagyra szinte sehol sem nyílik a két ágazat bérollója, s a közszféra keresetei Nyugat-Európában általában nem ilyen alacsony szinten követik a versenyszféra béreit. Ezen kívül a kormányok mindenütt igyekeznek a közszférában dolgozókat más módon kompenzálni az alacsonyabb keresetekért.

IX. 14. A SZEF képviselői, tagszervezeteink küldöttei is részt vettek a Munkavállaló Nők I. Országos Nőkonferenciáján, amelyet a hat szakszervezeti konföderáció közösén rendezett Budapesten. A tanácskozáson több előadó és felszólaló beszélt a magyar nők esélyegyenlőségét gátló, egzisztenciális biztonságát nehezítő körülményekről, az EU-csatlakozáshoz szükséges jogharmonizáció nőpolitikai vonatkozásairól.

IX. 18. A Magyar Televízió Naprakész című reggeli műsorában Stumpf István és Szabó Endre nyilatkozott a szeptember 14-ei SZEF-kormány tárgyalásokon elhangzottakról. A SZEF elnöke kijelentette: csak első szerény lépésként tekinthető a közszolgálati bérek felzárkóztatásában az, hogy a kormány a minimálbér 40 ezer forintra emelésén és a mindenkinek járó 8,75 százalékos béremelésén kívül 2001-ben bizonyos illetményszorzóval némileg növeli a legrosszabbul fizetett közszolgálati

kategóriák bérét. A SZEK aggályosnak tartja, hogy a kormány jövőre ismét az általa előre becsült infláció alsó értékére, 6 százalékra számolva ajánlotta meg a 8,75 százalékos bruttó béremelést. A jelek szerint sajnos 2001-ben is nagyobb lesz az infláció 6 százaléknál, így a 2,75 százalékosra ígért reálbér-növekedés nem valósul meg. A SZEK bértöbbletét kér azoknak a 40 ezer forintnál valamivel többet kereső kvalifikált dolgozóknak is, akik sem a minimálbéremeléssel, sem a szakmai szorzók alkalmazásával nem juthatnak a 8,75 százalékosnál nagyobb béremeléshez. Ha ez a bértöbblet nem történik meg, további feszültségek keletkeznek a közszférán belül. A miniszter a műsort vezető riporter megismételt kérdése ellenére lényegében kitért a felvetett problémákra adandó konkrét válasz elöl.

IX. 19. Az Ügyvivő Testület meghallgatta Szabó Endre tájékoztatóját a szeptember 14-ei SZEK-kormány tárgyalásokról és fontosnak mondta, hogy valamennyi közszoigálati ágazatban, minden tagszervezetünknel pontosan mérjék fel a bérhelyzet idei alakulását. Az így összeálló tények, adatok nyomós érvként teszik majd meggyőzővé a SZEK-nek azt a követelését, hogy a kormány ágazati, alágazati szintig vizsgálja a közszoigálat bérhelyzetét.

IX. 27.- X. 10. A SZEK képviselői is részt vettek azokon a regionális konferenciákon, amelyeket a hat szakszervezeti konföderáció közösen rendezett Szegeden (IX. 27.), Zalaegerszegen (IX. 28.), Miskolcon (X. 5.) és Veszprémben (X. 10.). A tanácskozásokon az EU-csatlakozási felkészüléssel összefüggő szakszervezeti feladatokról, a bérek, jövedelmek, szociális ellátások alakulásáról, a foglalkoztatás problémáiról, a társadalmi párbeszéddel kapcsolatos gondokról és a Munka Törvénykönyvének módosítását célzó elképzelésekről beszéltek a résztvevők.

X. 2. Az Ügyvivő Testület a sorozatos szakszervezeti követelés nyomán összehívott KIÉT-ülésre készülve a 2001. év közszoigálati bértöbbleteiről tárgyalta. Vita alakult ki arról, hogy a KIÉT ülésen érdemes-e a költségvetésnek csak egy szeletéről, a bértöbbletéről tárgyalni, s nem a költségvetés egészéről. Az a vélemény alakult ki, hogy álláspontunkat fenntartva tárgyaljunk, jelentsük be, hogy a kormány költségvetési javaslatának egészéről is tárgyalni akarunk, de a KIÉT megszüntetését előterjesztő kormányjavaslatot ne engedjük napirendre tűzni. Szabó Endre a témával kapcsolatban felvetette: a költségvetési tervbe be van építve a létszámcsökkentés kényszere, mert állami forrásból csak a bértöbblet egy részére van fedezet, a többit az intézményeknek kell kigazdálkodniuk. Megtévésztő tehát az a SZEK-kormány tárgyalásokon a kormány részéről tett bejelentés, hogy a kormány 2001-re nem ír elő kötelező létszámcsökkentést a közszférában. A SZEK nem érthet egyet sem kötelező, sem kikényszerített létszámcsökkentéssel.

X. 7. A SZEK több vezetője és tagszervezeteink számos képviselője vett részt a hat szakszervezeti konföderáció *első szüreti baráti találkozásán* Budafokon. A jó hangulatú találkozáson társadalomtudósok — Ágh Attila, Lengyel László és Thoma László —, valamint Herczog László érdeklődéssel kísért eszmecsereán adták közre gondolataikat, elképzeléseiket a szakszervezetek jövőjéről, tömegbefolyásuk növelési lehetőségeiről. A hat konföderáció vezetői — köztük Szabó Endre — a konföderációk összefogásának, közös fellépésének szükségességéről beszéltek a fórumon.

X. 16. A SZEK Nyugdíjas Választmánya javaslatot tárgyalta meg a 2000. évi pótlólagos nyugdíjemelésről, tájékoztatót hallgatott meg az Idősügyi Tanács ülésén megvitattott témákról, Mihalovits Ervin elnök beszámolt a FERPA (az Európai

Szakszervezeti Szövetség Idősügyi Tanácsa) Végrehajtó Bizottságának brüsszeli üléséről. A testület tárgyalta az Idősek Világnapjához kapcsolódó programokról és a Nyugdíjasok Országos Képviselete (NYOK) megalakulásának 10. évfordulója alkalmából kiadandó állásfoglalás tervezetéről is. (A SZEF Nyugdíjas Választmánya is tagja a NYOK-nak.)

XI. 11. A SZEF és a hozzá tartozó tagszervezetek képviselői jelentős számban vettek részt a hat szakszervezeti konföderációnak a budapesti Nemzeti Sportcsarnokban tartott nagygyűlésén, amelyen összegezték az előzőleg rendezett regionális közös tanácskozások tapasztalatait, s bírálták a Munka Törvénykönyvének módosítását, a kormány béripolitikáját és a szociális párbeszéd intézményeinek háttérbe szorítását. A forró hangulatú nagygyűlést a munkavállalói oldal soros elnökeként dr. Szabó Endre, a SZEF elnöke nyitotta meg. A SZEF képviselőjében dr. Cser Ágnes és Varga László ügyvivő szólalt fel.

XI. 15. A SZEF Ügyvivő Testülete első olvasatban tárgyalta a SZEF és a kormány között kötendő középtávú megállapodásnak arról a munkaanyag jellegű tervezetéről, amelyet a Miniszterelnöki Hivatal juttatott el a SZEF-hez. A testület tagjai jelentős kritikai észrevételeket fogalmaztak meg az anyagról.

XI. 21. Az Ügyvivő Testület ismételtlen csalódását fejezte ki amiatt, hogy vontatottan haladnak a SZEF és a kormány között a középtávú felzárkóztatási megállapodásról egy évvel ezelőtt elkezdett tárgyalások. A testület megerősítette: a megállapodás egyik elengedhetetlen eleme a 2000. évi közszolgálati bérek korrekciója. Az ÜT megütközéssel fogadta azokat a híreket, amelyek szerint a korrekcióra csak 2001. tavaszán kerülne sor. A testület ezt elfogadhatatlannak tartja, s ragaszkodik ahhoz, hogy a már eldöntött ágazati (egészségügy, szociális) intézkedéseken túlmenően szükséges korrekciós béripolitikai intézkedésekről a közszféra egészére vonatkozóan még 2000-ben szülessen döntés. A SZEF igénye: 5 százalékos bércorrekció. Az ÜT megerősítette egyetértését a minimálbér 40 ezer forintra emelésével, s úgy foglalt állást, hogy ebben és a 2001. évi bércorrekciókban a több év óta megfogalmazott szakszervezeti követelések szolid és részleges teljesítését látja. Ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül a közszféra egészének súlyos bérelmaradása, a közszolgálat egyes foglalkozási csoportjai közötti — nem indokolható — bér- és kereseti különbségek, valamint a minimálbér szükséges emelése következtében várható feszültség. Ezért a SZEF határozottan kitart amellett, hogy a közszféra minimálbéremelésből nem részesülő és a szakmai szorzókkal priorizált kategóriákba sem tartozó munkavállalói a 8,75 százalékos általános béremelésen felül kapjanak — a diplomások szeptember 1-től 26, a nem diplomások január 1-től 10 százalékos — bércorrekciót.

XI. 22. A SZEF képviselői is részt vettek a hat magyar szakszervezeti konföderáció "A regionális politika az Európai Unió országaiban és Magyarországon" címmel — az integrációra történő közös felkészülés keretében — rendezett egynapos budapesti konferencián.

XI. 23. A Világgazdaságnak adott nyilatkozatában Szabó Endre úgy foglalt állást, hogy a minimálbér 40 ezer forintra emelése a közszférában igen pozitív, ám az ennek nyomán fellépő feszültség negatív hatású lesz. Az ehhez szükséges pénzügyi fedezet megléte ugyanis — bármit mond is a kormány — vitatható.

XI. 24. A közszféra egészét érintő 5 százalékos bércorrekciót követel a SZEF —

nyilatkozta a Népszabadságnak Szabó Endre, aki kijelentette: a SZEK csalódott, mert vontatottan haladnak a SZEK-kormány tárgyalások. A konföderáció nem fogadja el, hogy a korábbi ígéretekkel ellentétben csak 2001. elején fizessék ki a bérkorrekció összegeit. A SZEK elnöke az interjúban emlékeztetett arra, hogy a közszférában dolgozók jelentős részének 2000-ben nem emelkedett, hanem egyes területeken még csökkent is a reálbére, felzárkózás helyett a leszakadás erősödésének jelei mutatkoznak.

XI. 29. A köztisztviselői életpálya-program kormányzati elképzeléseiről a Népszabadságnak adott nyilatkozatában Michalkó Péter nagyvonalúnak minősítette a jelentős bérfelzárkóztatási ígéretet, amely alapot ad ahhoz, hogy a köztisztviselői kar csatlakozzon a kormánnyal kötendő hároméves megállapodáshoz. A következő két és fél évre szóló 70 százalékos keresetfelzárkóztatási ígéret egyensúlyban van a köztisztviselőkkel szembeni növekvő elvárásokkal, a többletfeladatokkal. Feszültséget kelt azonban, hogy vannak olyan — döntően a rendvédelmi közalkalmazottakat érintő — területek, amelyek kimaradtak a felzárkóztatásból. A szakszervezetnek stratégiát kell kidolgoznia a köztisztviselői törvény hatálya alól kikerülő mintegy 20 ezer közigazgatási alkalmazott problémáinak megnyugtató kezelésére.

Az összeállításban ugyancsak nyilatkozó Fehér József szerint a szakszervezet érdekérvényesítő törekvései eredményének is tekinthető, hogy a kormány belátta: a köztisztviselői törvény módosítása elképzelhetetlen pénz nélkül. Az MKKSZ csak olyan törvénymódosítást támogat, amely valamennyi köztisztviselő számára egyformán biztosítja az illetményfelzárkóztatás, a keresetnövekedés lehetőségét. A szakszervezet elutasítja az állami és az önkormányzati szféra közötti differenciálást, s fenntartja azt az álláspontját, hogy indokolatlan az ügykezelők, fizikai alkalmazottak kiszervezése a köztisztviselői törvény hatálya alól.

XI. 30. A SZEK — az öt másik reprezentatív szakszervezeti konföderáció képviselőinek részvételével — *nemzetközi konferenciát* rendezett Budapesten az *egészségügy problémáiról*. A tanácskozáson dr. Szabó Endre megnyitóját követően dr. Gógl Árpád miniszter tartott előadást az egészségügy fejlesztési programjáról. Dr. Cser Ágnes, az EDDSZ elnöke az egészségügyben dolgozók helyzetéről, dr. Török Imre, az ÉSZT alelnöke Európa egészségügyi viszonyairól beszélt, majd angol, osztrák, belga, dán, francia és német szakmai szervezetek és szakszervezetek képviselői mondták el tapasztalataikat. A résztvevők állásfoglalásban fogalmazták meg ajánlásukat az egészségügy égető problémái megoldásának előmozdítására. Az elhangzottakról a SZEK elnöke és a tanácskozás több résztvevője sajtótájékoztatót tartott az érdeklődő újságíróknak.

XII. 1. A SZEK Szövetségi Tanácsa a kétéves állami költségvetés közszférát érintő vonatkozásairól, a konföderáció bérkompensációval kapcsolatos igényének kormányzati kezeléséről, a SZEK és a kormány között a középtávú felzárkóztatási megállapodásról immár egy év óta húzódó megbeszélések sorsáról és a közszolgálat országos szintű érdekegyeztetési rendszerével összefüggő szakszervezeti álláspontokról tárgyalt. A testület állásfoglalásban fogalmazta meg véleményét a napirendre került témákról.

A középtávú felzárkóztatási megállapodásról folytatott tárgyalások elhúzódása miatt a Szövetségi Tanács úgy foglalt állást, hogy a jelek szerint a kormány valójában nem

szánta el magát a megállapodásra, csupán annak látszatát keltette, fenntartva ezzel a SZEF jóhiszemű bizalmát és mérsékletet tanúsító magatartását. A komplex megállapodás elmaradása súlyos veszteség lenne, mert így sérülékennyé válhatnak a munkaügyi kapcsolatok olyan fontos elemei, mint a kiszámíthatóság, a bizalom, a korrekt együttműködés, a munkabéke. Mindezt a kormánynak kell vállalnia a felelősséget. A SZEF a komplex megállapodás elmaradása ellenére kész haladéktalan érdemi tárgyalásokra és megegyezésre a bérkompenzációról, a közszolgálat bérrendszerének átalakításáról és a közszféra ágazatok fölötti érdekegyeztető rendszerének működtetéséről.

A közszféra helyzetével kapcsolatban az állásfoglalás sürgeti a közszolgálat nemzeti össztermékből történő részesedésének, az intézmények működésére és kiadásaira fordítható összegek jelentős növelését. A SZEF ragaszkodik ahhoz, hogy a már bejelentett ágazati intézkedéseken túlmenően még 2000-ben szülessen döntés a közszféra valamennyi ágára vonatkozó, legalább 5 százalékos bércorrekcióról. A testület a több év óta megfogalmazott szakszervezeti követelések részleges és szolid teljesítéseként üdvözli a minimálbér 40 ezer forintra emelését, de határozottan követeli a közszolgálati bérek dinamikus emelését, minimumként azok bérének az általánosnál nagyobb mértékű növelését, akiket sem a minimálbér emelése, sem egyéb prioritások nem érintenek 2001-ben. A Szövetségi Tanács elfogadhatatlannak tartja, hogy a kormány deklarálja a kötelező létszámcsökkentés mellőzését, a költségvetés azonban az előírt bérnövekedéshez szükséges összegnél kevesebbet ad az intézményeknek. A testület folytathatatlannak tartja azt a foglalkoztatáspolitikát, amely a feladatokat nem, de a létszámot szüntelenül csökkenteni akarja.

Az érdekegyeztetésről szólva az állásfoglalás indokolatlannak és hibásnak nyilvánítja a KIÉT-et megszüntető kormányzati döntést, s követeli a közszféra munkavállalóit általánosan érintő ügyekben kompetens érdekegyeztető fórum haladéktalan visszaállítását.

A Szövetségi Tanács — az EDDSZ december 7-8-9-re meghirdetett háromnapos országos figyelemfelhívó programjával kapcsolatban — külön nyilatkozatban fejezte ki határozott aggodalmát az egészségügyi és szociális intézményrendszer működésének tartós válsága, a szféra alulfinanszírozottsága miatt. A testület kinyilvánította szolidaritását mindazokkal, akik különböző megnyilvánulásaikkal felemelik szavukat az egészségügy, a szociális intézményrendszer helyzetének javításáért. A Szövetségi Tanács felhívta a SZEF tagszervezeteit: aktív szolidaritásukkal támogassák az egészségügyben és a szociális szektorban működő szakszervezetek, s a velük szövetséges civil szervezetek demonstratív akcióit.

XII. 19. Az egészségügyiek háromnapos demonstrációját követő pedagógus "figyelmeztető csengetés" kapcsán Szabó Endre a Magyar Hírlapnak nyilatkozva arra hívta fel a kormányt, hogy a közszféra egészére vonatkozóan döntsön a 2000. évi bérek 5 százalékos korrekciójáról. A SZEF sürgeti, hogy dolgozzanak ki olyan életpálya-rendszert, amely garantálja a közszolgálat nagyobb presztízsét.

XII. 21. A SZEF hónapok óta hangoztatott követeléseit teljesítéseként értékelte Szabó Endre a Népszabadságnak és a Magyar Nemzetnek adott nyilatkozatában azt, hogy a kormány kész 13 százalékra kiegészíteni a közalkalmazottak 2000. évi béremelését. A SZEF elnöke hangsúlyozta: igaz, hogy a SZEF még az év vége előtti kifizetést szorgalmazott, de nagyon fontos, hogy a kormány végre — a SZEF régóta

hangoztatott követelésének megfelelően — nem a közszféra egészének átlagbérét veszi figyelembe, hanem minden ágazatban külön vizsgálja a béreket. A kormány által ígért 13 százalékra kiegészítés csak alig valamivel kevesebb, mint a SZEF követelés (5 százalékot az eredeti 8,25-re). Szabó Endre azt is kiemelte, hogy a SZEF álláspontja szerint a korrekció egyértelműen a 2000. évi bérekbe számít bele, annak ellenére, hogy csak februárban fizetik ki, s csak a kompenzációval kiegészített 2000. évi keretek szolgálhatnak a 2001. évi bértárgyalások alapjául.

XII. 28. A SZEF elnöke a Népszabadságnak adott nyilatkozatában 130-140 ezerre becsülte a közszoigálatban azok számát, akik csak az általános 8,75 százalékos béremelésre számíthatnak. Pedig ez a — többnyire diplomás vagy legalább középfokú szakképzettséggel rendelkező — munkavállalói réteg kisegítőként is fontos szerepet tölt be a közszoigálati intézmények működtetésében. Helyzetük várhatóan feszültséget teremt a közszférában.